

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izjava vsek dan vsem
delj in predstavnik.
Issued daily except Sundays
and Holidays.

LETO—YEAR XVI. Cosa Keta

Entered as second-class matter January 25, 1916, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1875.

Chicago, Ill., torek, 19. junija (June 19), 1923.

Subscription \$5.00
Yearly

Uredniški in upravniki pro-
stor: 2827 S. Lawndale ave.

Office of publication:
2827 S. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4622.

STEV.—NUMBER 143.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

DEŽELI SE OBETA PREGEJŠNJE ZNI- ŽANJE ZVEZ. DAVKA.

Finančni tajnik Mellon bo najbrž
vriporočil kongresu v svoji posla-
nici znižanje dohodninskega
davka.

NA LETNEM SESTANKU
VLADNIH TRGOVSKIH NA-
ČELNIKOV BODO FINANCE
GLAVNI RAZPRAVNI
PREDMET.

Washington, D. C., 17. julija.
— Izgledi se znižanje zveznih dav-
kov so baje boljši, kakor se bo to
dalo videti iz poročila, ki ga iz
finančni department kencem
fiskalnega leta dne 30. junija.

Pred letom dni se je vladi obe-
tal primanjkljaj v zmesku po
\$367,000,000 za tekočo fiskalno
leto. Nekateri so celo menili, da
bo znašal milijard dolarjev. Se-
daj pa upa finančni tajnik Mel-
lon, da bo mogel koncem tega me-
seca poročati prebitek. Zastranite-
ga namerava priporočiti prihod-
njemu kongresu v svoji poslanici
znižanje dohodninskega davka.

Finančni položaj bo glavni
predmet razpravam na letnem se-
stanku vladnih trgovskih načelnikov.
Ti se snidejo na konferenco
jutri popoldne.

Predsednik Harding, ki je uve-
del te sestanke z adopcojo budget-
nega sistema, bo navzoč na tej
konferenci. Zaeno z budgetnim
ravnateljem Lordom bo imel na-
govor na tej skupščini.

Izboljšanje finančnega stanja v
zvezni blagajni je pripisati zviša-
nju carine in davčnih dohodkov.
Nepriskakov narastek uvoza ki
ga je opaziti kljub višjim carin-
skim postavkom v tarifih postavi,
in pa izboljšane trgovske razme-
re, to oboje je največ prispevalo
k temu finančnemu izboljšanju.

Vladični dohodki so se povečali
med letom za več kakor pol mi-
ljarde dolarjev nad prvotnim pre-
računom. Vlada je računala na
carinske dohodke v zmesku po
\$350,000,000, ali v resnicu bodo ti
dohodki znašali približno 550,-
000,000. Notranjih davkov je vla-
da prejela tudi več, kakor je pa
misili izpočetka.

Vladični oddečki so z varčnostjo
dokaj znižali izdatke, ki bodo za-
stranitev precej manjši, kakor pa
so jih cenili začetkom fiskal-
nega leta. Vse podrobnosti bodo
natanko poročane v poročilu, ki
ga bo finančni oddelek predložil
jutri finančni letni konferenci.

To, da bo finančni tajnik pripo-
ročil znižanje zveznega davka, je
sklepali iz tega, da se bodo oboji
vladni dohodki še zvišali tekem
prihodnjega fiskalnega leta. No-
va tarifna postava, ki naklada vi-
še carine, je stopila pred mnogimi
meseci v veljavu v tem fiskal-
nem letu, in če bo uvoz še nadalje
tako velik, kakor je sedaj, po-

(Dalej na 3. strani.)

Vsa Italija sili v Ameriko.

Prijavilo se je desetkrat toliko
imigrantov kot dopušča
kvota.

Rim, 18. jun. — Komisariat iz-
seljevanja je oblegan od delavcev,
malih obrtnikov in kmetov, ki bi
šli radi v Ameriko. Prosilev je
desetkrat več kot pa dovoljuje
kvota o ameriškem zakonu. Ko-
misariat je izbral 7300 izselje-
cev za mesec julij. Italija ne more
poslati več ko 42,000 oseb v letu
v Združene države.

Fašisti v Avstraliji.

Sydney, N. S. W. — (Federated
Press.) — Prva fašistovska orga-
nizacija v Avstraliji se je pojavila
v Sydney. Organizirala se je
tajno in klub vsemu tajenju je
znan delavskim unijam. Vojaški
častniki v Melbournu skrivoma
pomagajo dosluženim vojskom u-
stanoviti drugo podružnico tam-
kaj. Delavski organizacije v
Avstraliji se dobro zavedajo to
nove nadloge in se pripravljajo na

Pregled dnevnih do- godkov.

Amerika.

Ford izjavlja, da ne bo kandidat
za predsednika.

Obljube voditeljev starih poli-
tičnih strank kar dežujejo na
judstvo. Najnovejša obljuba je,
je, da bodo znižali davke.

Gompers in Fostér sta drug
drugemu izgnila v Chicagu.

Znana staru nemška finančna
tvrdka Knauth, Nachod & Kuehn
ne v New Yorku je skrahirala.

Inozemstvo.

Amerika in Anglija sta ukro-
tili džingote v Belgradu in vojne z
Bolgarijo zaenkrat ne bo.

Civilna vojna na Bolgarskem se
nadaljuje. Francija se dobrika
novi vladai.

Francosci so se polastili vseh že-
leznic v Poruhru in delavec
groni laktota.

Sovjeti so se zahvalili Ameriki
za pomoč.

Nov potres v Perziji je usmrtil
3000 oseb.

Angleži ugrabili železnice v
Avstraliji.

GOMPERS GOVORIL V CHICAGU.

Predsednik Federacije ameriških
delavcev je prišel na sojo ter imel
tamkaj pred delegati kratki
govor.

RADIKALNI DELAVSKI VODI- TELJ FOSTER JE NAPADEL SLABE RAZMERE V UNIJI ZDRUŽENIH MESSARSKEH IN KLAVNIH DELAVECOV.

Chicago, Ill. — Predsednik A-
meriške delavske federacije Sa-
muel Gompers je v nedelji popo-
dniklčki čakško delavsko fe-
deracijo. Bil je nekoliko preka-
sen in prepozen, da bi bil mogel
siliati Williamom Z. Fosterjem, ki
je povedal nekaj o ameriški del-
avski federaciji, kar bi gotovo

izbrisal Forda za svojega vodite-
lja.

Foster je smrten Sovražnik

Fosterju in vsemu naprednemu
gibanju v Ameriški delavski fe-
deraciji. Imel je zastrtega že
več sporov s Fosterjem. Ali v ne-
deljo je samo pozdravil delegate
ter obljubil podporo opekarjem v
Streatoru od strani narodne or-
ganizacije. Tisti delavec so že več
kakor dve leti na stavki.

Počaže se z jurisdicijo, radi
katero se v federaciji preprije-
glede na spor med pad unijami,
je dejal Gompers: "Dokler bodo
ljude z možnimi poiskali najti
nova sredstva za produkcijo, do-
kler bodo nove iznajdbe, dokler
se porajajo v srebi vreli novih
misli za izboljšanje železnic
države, toliko časa bodo tudi
takšni spori. V delavskem giba-
nju ne moremo korakati hitreje,
kakor pa dopušča to povprečna
inteligence našega članstva."

Gompers je v mestu, ker se vr-
si sestanek izvrševalnega odbora
tobčne mednarodne unije, ki ji
je on podpredsednik.

Foster je govoril o rezoluciji,
ki jo je federacija sprejela so-

(Dalej na 3. strani.)

Dva milijona let star krokodil odkopan.

London, Anglija. — Popolno
okostje približno dva milijona let
starega krokodila so odkopali v
neki opekarni v Peterborough.

Dolgo je tisto okostje šestnajst
čevljiv in popolnoma enako one-
mu današnjem krokodilom.

(Dalej na 3. strani.)

Anglija zavrgla suhaški načrt Amerike.

Konflikt s Anglijo radi prohibi-
cije je vedno bolj zapleten.

(Dalej na 3. strani.)

FORD NE BO KANDIDAT.

Springfield, Mass. — Henry
Ford, avtomobilski kralj, je izja-
vil včeraj, da ne bo biti predsed-
nik Združenih držav — ker nima
časa ne za kandidaturo in ne za

predsedništvo.

(Dalej na 3. strani.)

VREME.

Chicago in okolica: V sredo
jutri in včeraj, Južni vetrovi.
Temperatura v zadnjih 24 urah:

najvišja 85, najnižja 73. Solne
izide ob 8:15, zadeje ob 8:28.

FORD IN SMITH NAJ- VAŽNEJŠI OSEB- NOSTI V DEŽELI.

V poizkusnem glasovanju je pred-
sednik Harding vseprav sod za de-
troitskim avtomobilskim magna-
tom.

SMITHHOVA IZJAVA GLEDE VINA IN PIVA GLAVNI PRED- MET V POLITIČNIH POMEN- KIH.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York, N. Y. — Politično
gibanje, ki stremi za tem, da naj
Henry Ford kandidira za predsed-
nika, in Smithova izjava za dr-
žavne pravice do vzpostavitev vi-
na in piva, to dvoje je glavni
predmet vseh političnih pomem-
kem.

New York

Razne vesti.

DEŽELA BO BREZ PREDSEDNIKA IN KABINETA.

Washington, D. C. — Ker ni kongres, ker odide predsednik v Alasko, in ker se bodo skoraj vse kabinetni člani razsteli na vse mire vetrove, bo morala dežela čez dan in strinjala sama tekom prihodnjih dveh mesecov. Hoover je na poti proti zapadu in se pridruži predsedniku, ko ta odplovil iz Seattle proti Alaski. Tajnik Work in Wallace pojdet s predsednikom, ko jo ta mahno to sredo v Alasko. Tajnik Mellon odrin v soboto v Evropo. Tajnik Davis pojde v par dneh na počitnice. Zvezni generalni pravnik Daugherty, ki je bil bolan, bo skoraj celo poletje daleč prod od Washingtona. Tajniki Hughes, Weeks in Denby ostanejo na delu, ali pa od teh bo "zdaj" ta, "zdaj" oni umuknil na počitnice za par dni.

DENVERSKA NASPROTNICA PORODNE KONTROLE PODRILA ŠESTEGA OTROKA.

Denver, Colo. — Mrs. Clyde Cassidente, katero slušajo, tikojo se materinstva, je obračal pred kakima dvema letoma narodno pozornost nase, je v soboto porodila šestega otroka.

Predianski je v mesecu novembra porodila petega otroka,

in socijalni delavec so ji priporočali, naj ne roditi nobenega več. To je bilo povod narodnemu sporu, posebno pa še zato, ker so socijalni delavec priporočili sodniku Royalu R. Grahamu, naj on ukaže ženski, da se podvrže operaciji, ki bo preprečila vse nadaljnje porode. Kako so trdili socijalni delavec, ni bila mrs. Cassidente v stanu skrbeti za svoje otroke.

Takino operacijo je priporočil mlad zdravnik, ki sta bila zakonca Cassidente privedenata pred sodnika na pritožbo, da je njuno stanovanje v tako nezdravem stanju.

Tedaj se je mrs. Cassidente vravnali pokonci, zrla izvajajoče v svoje tožitelje ter vzkliknila: "Lahko imam še več otrok, če hočem."

In ženska se je držala te pretne, ki jo je izpolnila včeraj, ko je porodila devet funtor težkega fantka.

OTROK PADEL S TRETJEGA NADSTROPA, PA JE VENDAR OSTAL NEPOŠKODOVAN.

Chicago, Ill. — Premog na vozu je bil mehak. Robert D. Ray, star poltretje leto, je misil, da se je mnogo lepše in zanimivejšeigrati na oknu kakor pa na tleh očetovega stanovanja v tretjem nadstropju na 5854 Magnolia av., pa se je spravil tja s pomočjo stola in mize.

In brško se je dobro ozri na cesto, je že omahnil ter padel na tla otrokega medhičnega prehoda.

Njegova pestunja je kljala ljudi na pomaganje ter pozvala po telefonu otrokovega očeta in njegovo mater, ki se je mudila v nekem bližnjem hotelu, domov.

Ali ko sta prestrašena roditelja prihitele vsa zasopla domov, sta našla otroka popolnoma nepoškodovanega. Detet je zvedavo gledalo iz okna tja, kamor je bilo maloprej padlo.

Odsopadaj je bil voz remoga. In za to, da je otrok odnesel cele kosti v voza, je edina razloga moča, in sicer tale: Premog je moral biti na vozu mehak.

Arabi zavrgli pogedbo z Anglijo.

London, 18. jun. — Iz Kaira javljajo, da je vsearabski kongres v Jafi zavrgel angleško-arabsko pogedbo glede federacije arabskih držav.

Triste kitajskih rudarjev utonilo.

Sangaj, 18. jun. — Triste kitajskih rudarjev je utonilo zadnjegobote v Tačhangu, ko so vojaki električnega sila, nakar so prenehale sevalke in voda je zalila rove. Katastrofa se je zgodila v drugem največjem premogovniku na Kitajskem.

Kitajski banditi ujeli italijanskega duhovnika.

Hankov, Kitajska, 18. jun. — Italijanski katoliški duhovnik Molotto je padel v roke kitajskim banditom sto milij severno od

DEŽELI SE OBETA PREGEJ SNJE ZNIŽANJE ZVEZNEGA DAVKA.

(Nadaljevanje s prve strani.) tem je prav lahko pričakovati, da bo skupna carinska vsota \$550,000,000 tega fiskalnega leta še večji prihodnje leto.

Če se bo sedanje industrijsko blagostanje zdržalo celo letošnje leto, potem bodo tudi davčni dodatki večji v l. 1924.

Tajnik Mellon je bil med revizojo dohodinske postave v letu 1921. mnenja, da je kongres preveč skrčil dohodke glede na tedanje finančno stanje v zvezni blagajni. Če bi se bil kongres ravnal po Mellonovem priporočilu, bi bil pustil davke, ki bi bili povedali vladne dohodke za vsoto v znesku kakre pol milijardi dolarjev. Ali tisti določbe je bil kongres preklidal.

Sedaj so se razmene tako zasnake, da se zdi nekaterim kongresnikom tista revizija pravična in primerna. In pričakovati je zopetnega davnega znižanja, to pa v prvi vrsti zato, da bo narod rajšči glasoval za republikane.

Če ne pride tekmo par mesecov kaj neugodnega v finančnih zadevah, potem se tudi finančni tajnik Mellon ne bo protivil ponovnemu znižanju. Takšno znižanje utegne biti v obliki opustitve nekaterih sedanjih mešanih davkov, ali pa v obliki nekoliknega znižanja v dohodinskem davku.

GOMPERS GOVORIL PRIM ÈLAŠKIM DELAVSKIM SVETOM.

(Nadaljevanje s prve strani.)

glasno. Pozval je ameriško delavsko federacijo k pozornosti na demoralizujede razmere v uniji merskih delavev ter zahteval, naj storci organizacija kake korake, da odpravi tiste nezdravne razmere. Foster je dejal, da je čikaška federacija organizirala mesarske delavce. Ali ko je bila ta organizacija izročena Ameriški delavski federaciji, je bila uničena. Po pravilih čikaške federacije pa bo zadeva reorganizacije mesarskih in klavniških delavev izročena Ameriški delavski federaciji.

Uvedena je bila rezolucija na sejni, po kateri mora vsak član delavske unije, pridružene čikaški delavski federaciji, prispevati po 1 cent na dan, dokler ne bo našranih miljon dolarjev. Denar bo porabilen za stavarski obrambni sklad. Zadeva pojde na splošno glasovanje.

Rezolucija, ki osoja delavsko tajnik Jamesa J. Davisa in zahteva, da naj ne bo dovoljeno nobenemu človeku, ki ni tukaj rojen, postati član predsednikovega kabinta, je povzročila viharno razburjanje na seji. Izročena je bila izvrševalnemu odboru federacije. Delavskega tajnika so kritizirali, ker je dal izgnati iz dežele Jamesa Larkina, ki so ga med vojno zaprli radi protivojnega mišljena.

FORD IN SMITH NAJVAŽNEJŠI OSOBNOSTI V DEŽELI.

(Nadaljevanje s prve strani.)

da vplivati nanj in kako nepraktičen človek da je.

Tisti, ki jim je predsednik Harding pri sreči, menijo, da je opravil svoje delo jako dobro in da jim je všeč, ker je nasprotnik politikarjev.

Vsi tisti, ki so proti predsedniku Hardingu, menijo, da ni narredil ničesar posebnega; nekateri se sklicujejo na to, da je vetriral vojaški bonus, in še drugi trdo, da ni delavski prijatelj, ker se je vselej postavljal na stran velekapitalistov.

Dvainsemdeset - volilcev je proglašilo prohibicijo za uspeh ter se izreklo za njeno nadaljevanje, dvaintrideset jo smatra za izjavljeno stvar, ali samo pet jih je bilo za njen preklic. Petinajst volilcev je bilo za medianordno sodišče, Katinajst proti ligi narodov. Eden je je zagovarjal, dočim jih je bilo devet proti medianordnemu sodišču in ligi narodov. Osemdeset se jih je izjavilo, da sploh ne razumejo ne lige narodov, ne medianordnega sodišča. O vseh teh vprašanjih so se ženske izrekle v istem razmerju kakor moški.

Zidje so zelo hudi na to, da se poleg potegujejo za Forda. Federacija ogrskih Židov v Ameriki ga osoja radi njegovega protisemitizma ter ga ima za veliko nevarnost. Neodvisna bratovščina B. Ruth Abraham ga je v svoji rezilici obdožila, če, da je finančni podpiratelj razkrinkanih kulkušcev.

Ford, ki bi uporabil vojsko in mornarico za uveljavljanje prohi-

bične postave, je zadovoljil suhač s tem, da je obljubil biti protivn in pivo, in če bi demokratje imenovali mokrega kandidata, potem bo skoro gotovo Bryan podpiral Fordov volilni listek.

ANGLEZI POMIRILI JUGO-SLAVIJO.

(Nadaljevanje s prve strani.)

bolgarski poslanik pa pravi, da Bolgari tega ne bo dopustila.

Ferdinand se vrnil!

Dunaj, 18. jun. — Iz Sofije počela, da je nova bolgarska vlada sklenila povabiti bivšega kralja Ferdinanda, naj se vrne na Bolgariško.

Mala enterta apelira na ligo.

Lausanne Švica, 18. jun. — Delegatje Jugoslavije in Rumunije v velikih skrbih opazujejo potek dogodka v Belgradu in pravijo, da pojdijo v Ženevo in predložijo zadovoljstvo in poverljivno znamenje slabe početja nove bolgarske vlade.

Delegatje ne verjamejo vestem o Stambuški smrti.

Stambuški je hotel rasglasiti republiko.

Dunaj, 18. jun. — Kakor poročajo iz Sofije, je ondutni uradni list razkril, da je Stambuški namenil, da bo mesec odpraviti monarhijo. Sobranje je že imelo načrt za proklamacijo republike in zbornica bi bila izvolila Stambuškega za predsednika.

Da preprečijo ta korak, so monarhisti hitro izvršili že danavn organizirano revolto, ki je uspela.

Perverznost.

Perverznost imenujemo nenormalna in nemoralna nagajanja, dajanja in želje nekih ljudi. Da je perverznosti več, kakor mnogi mislimo, bom v naslednjem dokažal.

V spoštnem imenujejo ljudstvo perverzne tiste moške, ki imajo ljubavna razmerja z moškimi. Znan je n. pr. slučaj Eulenburga, ki je bil ljubljene bivšega nemškega cesarja Viljema II. Prav tako nagajenja pa imajo tudi ženske, ki so radi tega napram moškim hladne in zaprte.

Imamo slušajo, da nekateri moški doma kleče pred svojo ženo, se ji mečejo pred noge in kažejo na psovke svoje druge, ker je bila morda bogata. Da, znan je celo, da dotični žena obduje ali večerja, njen "orjaški mož" pod mizo zleze in čaka kakor pes, da dobi kak grizljaj iz njenih rok, pa še bi bile tudi same kosti.

Take abnormalne glave pa najdemo večinoma samo med boljšimi sloji, ki so prenasičeni vsega naravnega življenja in imajo radi tega — prenapete žive. Ker s prenasičenim želodecem človek ne more globlje mislit, zato ni žudno, da imajo takšni ljudje tudi v zavratu.

Imamo slušajo, da nekateri moški doma kleče pred svojo ženo, se ji mečejo pred noge in kažejo na psovke svoje druge, ker je bila morda bogata. Da, znan je celo, da dočim žena obduje ali večerja, njen "orjaški mož" pod mizo zleze in čaka kakor pes, da dobi kak grizljaj iz njenih rok, pa še bi bile tudi same kosti.

Takih in enakih nenormalnosti in nemoralnosti bi lahko še mnogo več, pa to ni moj namen.

Da je svet velik zverinjak, so peli že razni pesniki — in bo stal, dokler ne bomo izboljšali boljšega družbenega reda. Radi tega moramo mi socialisti neumorodno nadaljevati naš boj v korist življenja. Sicer nam kapitalisti ne prehitro degenerirajo in sami od sebe izumro.

Omenjam aem, da je perverznost tako različna in razširjena. Nadaljujem torej z drugo obliko perverznosti.

Kapitalistični režim slavi svoje orgije nad proletariatom. S kapitalom se lahko med premalo izobraženim proletariatom doseže yse. Kapitalisti, izrabljajo ta položaj zase. Veliko greške, a njih grehi ostanejo tajni, ker se da s kapitalom nasprotniku zamakni. Poleg tega pa pomaga še respekt pred šarzo in denarjem, da največji grešniki ne padajo v roke pravice.

Zal so mnogi, zelo mnogi proletari tudi perverzni, ker se preveč klanjajo zlatemu teletu, se valjajo pred njim po trebuhi in mu lijejo pete. Taki paraziti so najhujši licemerci in znajo po navadi zelo dobro prikrivati svoje prokletje delo. Taki izvršenci deuncirajo svoje tovariše na najrazličnejše načine, samo da pridejo v ligi narodov, ne medianordnega sodišča. O vseh teh vprašanjih so se ženske izrekle v istem razmerju kakor moški.

Zidje so zelo hudi na to, da se poleg potegujejo za Forda. Federacija ogrskih Židov v Ameriki ga osoja radi njegovega protisemitizma ter ga ima za veliko nevarnost.

Neodvisna bratovščina B. Ruth Abraham ga je v svoji rezilici obdožila, če, da je finančni podpiratelj razkrinkanih kulkušcev.

Ford, ki bi uporabil vojsko in mornarico za uveljavljanje prohi-

bične postave, je zadovoljil suhač s tem, da je obljubil biti protivn in pivo, in če bi demokratje imenovali mokrega kandidata, potem bo skoro gotovo Bryan podpiral Fordov volilni listek.

Strahovito krivico dela tak izmeček, ker prepričuje skupno delo, solidarnost in enako politično mališjanje. Največ trpi človeštvo radi takšnih poverznih proletarjev. Radi njih ne more doseči zahajenega cilja, to je: pravičnega plačila za delo in spoštovanje, ki smo ga proletari prav tako vredni, kakor vsak poštenjak. Kapitalist pa nas mora apoštovati in nas bo tem bolj, čim manj homo pred njim klečplazili.

Kapitalistična perverznost in kapitalistična moč rasteta sorazmerno s številom perverznega (izdajalskega) proletariata.

Perverznost ni bolezzen, temveč spačena natura tistih, ki so prenasičeni vsega naravnega. En sam pokvarjen značaj pa okuži še druge in če jih ne najde med svojimi, jih dobi iz vrst proletariata. Z denarjem pa dosežejo pokvarjeni individui vse: Tudi politično, s korupcijo in terorjem smagujojo le s pomočjo zapeljnega roletariata.

Veritas v "Napreju".

Iz elektrike.

Električne svetilke.

V zadnjem letu so telefoni druge za drugo vzele električne svetilke v železniško službo. Vsak prevozni sistem bi bil rad sto odstotkov populacije, čeprav je to skoraj nemogoče, zakaj latinski pregovor, ki pravi, da se je motiti človeško, je tudi v tem osiru resničen. Vendar so dognali po skrbnem preiskovanju, da se je lahko popolnoma zanesi na električno svetilko, če je v primerni oskrbi.

VSE ZADEVE BOLNISKE PODPORE SE NASLOVUJE: Bolniški tajnik S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DEPARNA POSILJATVE IN STVARI, M. so tiste, ki izvajajo vse posiljanje odbora in jednotne vode na naslov: Tajnik S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI so posiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave.,

Lastovka.

(Dalje.)

Mali se je zdrznil, potem pa, kakor da ga je bilo sram, stekel po trgu pogledat, dali morda ni kake druge nevarnosti v bližini. Pobožal je curen vodnjaka, da je začopatal ter oškopljen stopnice.

"Uh, kako je mrzlo!"

Gledal je nekaj časa v okna prvega nadstropja in se začudil.

"Glej, luč imajo še, luč!" je zaklical tovariš. Ker ni bilo odgovora, je stekel nazaj v varno zatičje. "Zakaj neki imajo še luč, ko je vendar povsod drugod že tema?"

"Ne vem," je odgovoril bratec, "morda tisti kdo tako dolgo. Ali pa imajo bolnika," je dostavil tiste.

Pogledal bi, splezal do okna, pa imam tako mrzle prste. — Huk!"

Puhnil je gorko sapo v drobne dlani.

Zdaj je iz ulice nekaj prišumelo, prah se je dvignil v vrtine, ki je urno zaplesal po trgu.

"Uboga lastavica mala! Torej tudi hčerka ne sme več tja doli!"

"Ne sme, ker sodnik sovraži vse, kar prihaja od tam."

"Sovraži — , je ponovil mali tih, zatopljen v pomen te besede."

Zahrešalo je v tem trenotku visoko v zvoniku in zvon je udarjal pozno, pozno uro. Njegov svok je drhtel pri prvem udarcu, zabučal pri drugem čisto blizu in zaječal pri tretjem, izgubljajoče se v daljavi; kajti tam gori, je bil zaplesal tuj veter.

"Mmm! Ko-bi me le v noge toli ne zeblo!" je točil mali.

"Stani se k meni!"

"In truden sem tako."

"Zdaj je treba bdati, dete!"

ga je posvaril starejši, "bogove, ali bdijo oni tam gori, ki so blizu sovraga?"

"Kako jih mora zebsti!" je še petal prijateljek poleg njega, sklepeta z zobmi.

"Da jih le dremotnost ne bi objela!"

Veliko skrb je zdaj izražal glas starejšega.

Njegov mali drug pa je misil zopet na sodnikovo hčerko.

"Sirota lastavica!" je izprego-

voril črez nekaj časa sočutno. "O, in če niso postili k pomladu, kaj zato, pa je pomlad prišla k njej."

Starejši ni odgovoril na to, pač pa je žalostno pokmal.

"Ti si otočen!"

"Zdi se mi, da smo prenaglo prodirali. Noči so jako mrzle."

Mlajši je pogledal v nebo.

"In vse zvezdice so ugnane!"

Gori v linah se je oglasil oster živig.

"Oh, pogledati moram, kako živi lastavica, pozdraviti jo hočem, morda jo s tem razveselim."

Vzpel se je gori do okna in pogledal skozi zaveso v sobo . . .

V tem hipu je nastal spodaj krik.

"Jojmene! Glej, glej!"

Starejši je bil zavplil, prigušeno bolestno. Mali je planil prestran od okna.

"Kaj je, kaj ti je?"

"Nisi videl, ničesar nisi videl? — Tam, o, zdaj zopet!"

Potuhnila sta se in držala glave skupaj.

Zdaj sta se prikazala na oglu dva strašna obraza. Dva velika duhova zime sta tam postalata in se oprezzo ozirala naokoli. Nato je začavigalo v zraku nečno, toda rezko, kakor živila tankega moča strašna ostrina; zaviljilo je nekaj nevidnega, potem pa odvihralo po ulicah.

"Pozor, sovražnik je tu! Oh, še boj!"

Te besede je izrekel starejši, ki se je zdaj plazil ob zidu navzdol in vlekel mlajšega za roko.

"Prodri si prednjo črto."

"Hitiva po pomoč!"

In zopet so se pojavili za ogrom. Zdaj jih je bilo veliko več, njih obrazi so bili že groznejši od prvih dveh. Starejši se je ozzril.

"Proč!"

"Ah, beživa!"

In bežala sta. Završalo je po ulticah. Prihajali so od vseh strani še drugi, bežeči zgora. "Bežimo!" je šepetalo v zraku, kjer je vse trzalo, šumelo in teklo v mrzlo črno noč. In dirjale so nazaj nevidne trume pomladne vojske, poognane v beg od silne premoči.

Na trgu se je pojavila črna postava; dolg plaski se je tesno oklepal nog in z ogli otepal življe. Okrenila se je sence nevoljno in

izginila za ogrom. Bil je zopet strašar.

Zadoneli so po zapuščeni ulici pozni koraki, trdi in nagli, strešči za pokojem. Švigmila je senca ede ene strani svetilke na drugo, korak je utihnil pred lupanovo hišo in moška postava je obstala pred širokimi vrati.

Močno trkanje je pretresalo nočno samoto. Zarobilja je veriga nekje na dvorišču, zadrnilo je po žici in zabevkal je hripavo, toda odločno čuvaj, stari pes. Zapiskalo je okrog vogla in oblak prahu je zadirja po ulici, podoben mlečnemu hudourniku.

Zakasneli tuječ je dvignil glavo in zrl dolgo v okna, odkoder je pričakoval odgovora na trkanje.

Nič se ni ganilo. Neznanec je zavzidhnil, zavil se tesneje v sukno in počel udarjati po vrati močneje in na dolgo.

Zdaj se je posvetilo dvoje oken v prvem nadstropju. Pes je lajal silnije, odgovarjali so mu sosedji. Zavesa okna se je zganila in moška glava, ki se je pokazalo za steklom, je vprašala boječe in nevoljno:

"Kdo je?"

Obstrmel je na oknu obraz moča, ki je preplačeno gledal prišleca na ulici. Nato je zamahnil z roko, rekel nekaj nazaj v sobo in izgim. Okna so zatemnela, črez nekaj trenotkov je že zaropatalo v veži, bližali so se dražiči karki. Začlopotalo je v klučavnici in vrata so se hreščaje odprla.

"Moj Bog, ti Vladko!"

"Da, papa moj ljubi."

"Nismo te še pričakovali."

Zaloputnil je vrata, mrmarjanje je utihnilo globoko v veži.

Zunaj pa so posikavali vetrovi, lajal je pes hripavo. Poulične svetilke so pomezikavale, ker jim je veter gnal prah v oči. Zuborenje vodnjaka je doneolo enosloano. Zima je bila zopet zakraljevala tam zunaj v gozdu. Globoko v kolutu pa sta se pomeševala z njegovim tajinstvenim šumotanjem blebot potoka in klokot vrtincev.

(Dalje prihodnjic.)

Povest "Jimmie Higgins" je zrcalo duše ameriškega proletariata ob času velike vojne. Dobri se pri Književni matici S. M. P. J.

skih mrežic in dolgo časa moje življenje ni bilo vredno pol vinara.

Ko sem spomladi prvikrat sedela na solnec na klopi pred postajo, sem bila ubožica suha karkor kost, brez las na glavi, slaba, kakor ptica, ki je prezgodaj padla iz gnezda. Vsi moji trije malibledi črvički so bili po zimi umrli od davice, ki je bila tudi vratarju ubila dva krepka fantka. Ali jaz sem bila še preslabaa, da bi se zavedala svoje izgube, da bi bila sposobna žalosti.

In vidiš, vse je pozneje postaloo še dobro in srečno. Ferdo, moj moč, se je takrat zaklel, da ne bo nikoli več pokusil vina. Temeljito ga je bila izpreobrnila tista strašna noč in moja boleznev. Osem let pozneje sem rodila Romana. Prelepo sva živelaa z možem, ljubeč otroka nad vse. Moj moč je umrl še v sreči; še predno je zabredel Roman na luhkomiselnata pota.

Da, vidiš, tako je življenje. Kakor morje, zdaj gladko in ljubezni, mehko in prekrasno, potem pa zopet divje in hudobno. Ali nič se preveč ne boj! Lepše Ti bo, kakor je bilo meni.

Pustim te zdaj, da se oblecš, da boš lepa, ko se vrne Roman. Oh, res mi je prizadel velikih skrb, marsikatero noč sem projokala zaradi njega. Ali kadar siščim njegov smeh, pozabim na vse in še rajše ga imam. Njegov smeh je nekaj pogembega, kaj ne? Kar sreč vzame s svojim smehom, kaj ne?"

"Da, amejati se zna zelo lepo," je pritrdirila Tilda.

Pri obedu je vprašala mati Tilda: "In kaj ti je dal Roman za poročni dar?"

"Zlato uro in dolgo zlato, fino izdelano verižico. Ali pozabil je doma. V Dragi dobim," je pripovedovala Tilda.

"Kaj je res?" je vprašala mati sina. "Zdi se mi, da si se ji nalagal!"

"Ba, da, mama," je priznal Roman s smehom. "Malo denarja sem imel zadnji čas, a nekaj sem moral vendar reči. Ne spodobi se za ženino, da pride praznili rok. Ti ji moraš kdaj dati namesto mene."

"Dobro, dam jih pro in verižico, kakor si rekel," je dejala mati. "A ti, Tilda," je rekla snaha, "mu nikar vsega ne verjemi, on se rad zlaže. Saj ne misli hudo, ali vseeno mu ni verjeti vsega."

Z začudenim očmi je gledala Tilda mater in sina. Spet ji je posegla mrzla, kruta pest v sreči in ga stinala, da je zajecalo v strahu.

Prvikrat v življenju se je Tilda nekdo zlagal. In ta je bil njen moč.

III.

Že tri tedne je bila Tilda v Dragi, kjer je bil Roman graščinski oskrbnik. Lepše si je bila predstavljala v mislih ta kraj in tudi hišo, vrt, vse. Stara hiša je bila to z nizkimi sobami in majhni okni, ta hiša, ki je bila odkazana oskrbniku v stanovanje. Lepo Tildino pohištvo, fini naslanači, preproge, kredene, divan, zrealo, slike, vse se je nekaj čudno stisnilo v sobe, kakor da nikakor ne spada semkaj. Vrt okoli hiše je bil neroden, knutiški, nobenih rok ni bilo na njem. (Dalje prihodnjic.)

Kako postanemo državljani Združenih držav?

(Z odobrenjem vlade Združenih držav priredil F. L. L. B.)

(Dalje.)

Državne vlade.

67. Q. Has each of the forty-eight states a constitution?

67. Ali ima vsaka izmed 48 držav svojo konstitucijo (ustavo)?

A. Yes, each state has a state constitution.

Da, vsaka država ima svojo državno ustavo.

68. Q. What does the state constitution do?

68. Kaj določa državna ustava?

A. It tells how the state is to be governed. The state constitution must not be in conflict in any way with the U. S. Constitution, and except for the latter, is the highest law for the state.

Državna vlada pove, kako naj se vlada v dotedeni državi. Državna ustava ne sme biti v protisuju s konstitucijo Združenih držav in tolmačijo pomena državnih zakonov.

69. Q. How are the judges of the state courts chosen?

70. Kako so izbrani sodniki državnih sodišč?

A. The people of the state, through their representatives.

Ljudstvo v državi potom svojih zastopnikov.

70. Q. Into how many parts is each state government divided?

70. V koliko delov se deli vsaka državna vlada?

A. Like the Federal government, each state government is also divided into three parts or branches: 1) the legislative, which makes the laws for each state, 2) the executive, which carries out the laws, and 3) the judicial which interprets the laws.

Ravnотако какор federalna vlada, vsaka državna vlada deli v tri dele ali panoge: 1) zakonodajno oblast, ki ustvarja zakone za vsako državo; 2) izvršilno oblast, ki izvršuje zakone, in 3) pravosodno oblast, ki tolmači zakone.

71. Q. Who makes the state laws in each state?

71. Kdo napravlja državne zakone v vsaki državi?

A. The State Legislature.

Državna legislatura (zakonodajna).

72. Q. Of how many parts is the State Legislature composed?

72. Od koliko delov je sestavljena državna legislatura?

A. Two: The smaller one is called the Senate, and the larger one is usually called the Assembly or House of Representatives, but the name varies in the different states.

Od dveh: manj številna zbornica se zove senat in večja zbornica se nazadnje zove "Assembly" ali "House of Representatives" (poljska zbornica), ime pa je različno v raznih državah.

73. Q. How are members of the State Legislature elected?

73. Kako so voljeni člani državne legislature?

A. Directly by the people.

Direktno po narodu.

74. Q. For how long a period are they elected?

74. Za kako dolgo so izvoljeni?